

PANTA TIUKALLA

Alpo Puuronen

Jokamiehen oikeuksiin tulee lisätä joka miehelle koiramainen oikeus merkata reviiri ilman sakkorangaistuksen uhkaa.

Raukki Mustio

Alpo Puuronen

Panta tiukalla

© 2022 Alpo Puuronen

Kansikuva: Harri Kaasinen

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-6262-2

Sisällysluettelo

Koiran osa	1
Uudet rutiinit	9
Pyöräkauppa	13
Tumppaus	20
Ässä	24
Käyräsarvinen	30
Päätös	38
Huurteiset	42
Mopopojat	47
Suunnitelma	50
Neropattikolmikko	54
Mökille	58
Paluu elävien kirjoihin	68
Keulijat	76
Muistojen halkominen	79
Yksin	84
Uusi kaato ja ryöstö	89
Koiruus	95
Alkuasukas	102
Lahjapaketti	106
Nöyryytysten lähteillä	111
Kansalaisaloite	116
Koirat kohtaavat	119

Susi.....	123
Velho.....	132
Kimppahommia	141
Eduskuntaan	149
Työmies	154
Krapula.....	160
Viides lovi.....	166
Etelä kutsuu	173
Paluu arkeen.....	178
Fillarin huoltokurssi	184
Ulkoilutus.....	190
Etiäinen.....	193
Räjähdyks	198

KOIRAN OSA

Raukki Mustio kiroaa, eteinen haisee koiran paskalta. Sitä on tarttunut kengän pohjaan, kavaltanut öiset askeleet ja leimannut ruskeita läikkiä äidiltä perittyyn eteisen mattoon. Suurin pläntti on kuin psykologien käyttämä symboli. Mitä se tuo mieleen? Vitutuksen. Ei tarvitse kahta kertaa katsoa ja arvuutella.

Kurjuuttaa kiroava arvelee, että tarvitaan mäntysuovan ja juuriharjan voimaa kuuraamaan matonkuteiden värit ennalleen. Vanhapoika, tai oikeastaan avioliitosta erotettu, säästyy nalkutukselta, mutta tämäkin homma on omin käsin hoidettava. Lisäksi on rapsutettava sika-flexiä tiukemmassa oleva mönjä pois paksukuvioiden kenkien pohjasta ennen kuin se stanssaa lisäleimoja huoneistoon. Hitto kun se haisee, niin ettei hengittämään pysty. Perhanan paskanlevittimet.

Onneksi Raukki ei viime yönä ollut pienessä tuiskeessa kävellyt kengät jalassa olohuoneen valkoiselle matolle, jonka hän on saanut anopilta. Hän oli erossa sanonut, että vaimoja tulee ja menee, mutta anoppi on ja pysyy. Sen verran paljon oli avulias touhottaja vävyjojastaan pitänyt, että suhteet ovat vieläkin kunnossa. Hyvä, että tolkku oli ollut tallessa ja Mustion poika oli kiukuissaan potkinut kengät jaloistaan jo eteisessä. Ja potku-urakan jälkeen kaivanut tuohtumisen syyn povitaskusta eteisen pöydälle: rypistyneen sakkolapun. Neljäkymmentä euroa, se oli monen iloisen tuopin hinta, jollekin koko publi-illan rahoituserä. Lapun oli univormuinen naiskonstapeli piru vie kirjoittanut julkisella paikalla kusemisesta.

Laajentunut eturauhanen oli miehuullisesti nielaissut puolen tusinaa kolpakkoa, kun darts-tikat olivat tupsahdelleet mikä mihinkin sektoriin. Mutta kotimatalla sen mitta oli tullut täyteen. Porttikongin kohdalla oli ollut kaksi mahdollisuutta: laskea lahkeeseen taikka lorottaa huoltoyhtiön puskemaan lumikasaan. Siinä oli nelijalkaisten keltaisia reviirinmerkintöjä ollut jo ennestään, joten hyvin siihen oli vielä yksi läikkä mahtunut muiden joukkoon.

Tomera, yli-innokas virkanainen oli ollut toista mieltä. Maija oli ollut parkissa siinä kadunkulmassa, ja sieltä se tati oli pelkääjän paikalta syöksynyt hätiin. Vyö oli kiristänyt matamin makkarat kahdeksi poliisihaalaria

pullistavaksi renkaaksi. Karkuun ei ollut kannattanut yrittää. Niin nopeasti suihkua ei olisi saanut katkaistua. Pikamarssija oli harpponut kadun yli sen verran vauhdikkaasti, että loput olisivat menneet reisille. Mutrussa olevien huulien välistä oli sihahtanut tiukka komento:

– Nyt se vehje housuun ja sepalus kiinni niin kuin olis jo.

Siinä hötäkässä oli kaikesta huolimatta viimeinen tippa luikahtanut lahkeeseen niin kuin tilanne ei muutenkin olisi potuttanut.

Upseerimainen komento oli jatkunut:

– Sitten tuonne auton perään, mars, mars!

Kaksoisleuka oli vahvistanut papatusta puoli tahtia jäljessä. Komennon poljento oli kielinyt armeijan opeista. Raukki oli ollut varma, että sulkeiset järjestänyt ei ollut harmaissa ylennyt kuin reservin naisalikersantiksi. Vais-
tomaisesti tahtia tapaileva oli sentään rämpinyt RUK:n läpi ja ylennetty jo reservin luutnantiksi, mutta ei auttanut. Armeijan komentoketju ei pitänyt rauhanajan siviilissä. Nostoväkeen halajava oli nykyntä jumittunutta sepaluksen vetoketjua ja kompuroinut pakun takapenkille.

Ratin takana ollut mieskonstaapeli oli katsellut sivuikkunasta vaivaantuneena ulos, kun Raukki oli kuunnellut vaalean nutturapään suoltamaa lakia. Hänen kieltämättä kutsuvat ryntäät olivat myötäilleet lauseiden tahtia, eikä Raukki oikein ollut tiennyt minne olisi syyllisen katseensa kohdistanut. Hänen silmissään burleskitaiteilijaksi muuttunut konstaapeli oli heittänyt lakin päästään, kaivanut rintataskustaan kakkulat tummiksi meikatuille silmilleen ja kirjoittanut sakkolapun. Kynä oli näyttänyt hammastikulta pak-sujen ja lyhyiden sormien välissä, mutta se oli liikkunut nopeasti kuin koukku patalappua virkkaavan käsissä. Se olikin ollut vaikein käsityö, minkä Raukki oli joskus kansakoulun tokaluokkalaisena saanut aikaan.

Lopulta kynä oli pysähtynyt ja silmälasien yli vahingoniloisesti muljauttanut oli ojentanut täytetyn lomakkeen takapenkillä kyyhöttäjälle.

– Humalassakin on, pitäisikö tuo viedä rauhoittumaan putkaan?

Raukki ei mielestään ollut riehunut millään tavoin. Hän oli vain istunut nöyränä kovalla penkillä kuin alaluokkalainen pulpetissa. Silloin rauhallisena pysynyt mieskonstaapeli oli kääntänyt kulmikkaan päänsä ja katsonut Raukkia tutkivasti. Silmiä olivat ympäröineet naururypyt, vaikka poliisin hommat eivät noin yleensä ottaen varmaan paljon naurattaneet. Raukki oli nähnyt jotakin empatiaan vivahtavaa hopeanharmaiden kulmakarvojen

varjostamista lainvalvojan silmistä. Ehkä hän oli ollut pahoillaan virkaskonsa innokkuudesta.

– Olis tässä tärkeämpääkin tekemistä, eiköhän tuo tuosta osaa kotiinsa kävellä.

Sen jälkeen hän oli kumartunut lyhytaaltoradion puoleen, alkanut pyörittää jotakin sen nappulaa ja osoittanut parilleen hienotunteisesti, että oli virkaiältään vanhempi. Alfaksi alfan paikalle virkauraa suunnittelevan silmät olivat välähtäneet, kun hän oli vilkaissut ratin takana touhuavaa pari-aan ja luovuttanut vastahakoisesti. Viimeinen sana hänen oli kuitenkin ollut sanottava ennen kuin oli päästänyt Raukin pälkähästä:

– Marssit sitten suorinta tietä nukkumaan.

Hyvä kun sakotettu oli päässyt siitä kotiin, eikä joutunut päättään selvittämään putkan pahnoille. Samoihin aikoihin schäferin ulkoiluttaja oli syylistynyt kenenkään näkemättä paskamaiseen rikkeeseen juuri Raukin mutkittelemalla kotitiellä.

Sunnuntaiaamuna ei ole töihin lähtöä, mutta nenän kasaan nyripistävä harjausurakka odottaa kylpyhuoneen lattialla. Kesällä räsymaton voisi viedä parin kilsan päähän matonpesupaikalle ja olla itse tuulen yläpuolella. Loskainen kevät on vasta aluillaan, joten matonpesijän ei auta kuin avata kylppäriin ikkuna ja laittaa huippuimuri täysille. Rivarikolmiossa sen tehoa saa säätää oman mielensä mukaan ja peltikatolla ilmanvaihtotorven nokalla propellin kierrokset humauttavat täysille. Tuulen alapuolelle olevan koivun oksille lehahtanut varisryhmä räähkäisee ja lähtee harmistuneena evakkoon. Joku sietokyky se niilläkin on.

Mattourakoitsija oli suolistanut ampumansa jänikset aina paljain käsin. Isovanhempien pikkutilalla hän ei ollut työmiestä matkivana pikkupoikana arastellut lyödä talikkoa ilman rukkasia lantakasaan ukkinsa kaverina. Rajansa oli silti kaikella. Auton peräkontista löytyvät käyttämättömät näppy-lähanskat. Niissä on mustia näppylöitä varmaan toista sataa kummassakin sormikkaassa. Raukki jää tuijottamaan niitä. Laittamalla silmät sopivasti ris-tiin mustat pisteet nousevat ylös valkoisesta pinnasta. Siristelemällä ne alkavat näyttää kuin korkealta ilmasta katsotulta koiralaumalta. Siinä kaikki Suomen rakit telmivät ja paskovat juuri sataneella valkoisella lumella. Kai-kenkarvaisia ei-se-pure -pisteitä vilistää melkoinen joukko. Krapulaista

päätä alkaa jomottaa, katseen tarkennus menee epäteräväksi ja suttaa valkoisen hangen täyteen kasoja. Raukki sulkee silmänsä, huokaisee syvään ja puristaa kätensä nyrkkiin murskaten koko Suomen miljoonaisen hurttalau-
man.

Raukin kohmeloiset aivot yrittävät laskea yksinkertaisen ynnätehtävän. Mitä se tekee, jos jokaiselta karvapäältä perittäisiin valtion toimesta veroa vaikkapa sen helvetin sakkolapun verran? Voi jessus, valtion kassaan karttuisi vuosittain lähes viiskymmljoonaa euroa. Sillä summalla saisi kesätyöpaikan koko Suomen nuorisolle. Töitä kyllä riittäisi etsimättä, vaikka kävely- ja pyöräteiden puhtaanapidossa. Voisikohan tuosta tehdä kansalaisaloitteen? Ei helvetissä, silloin joku koiranomistaja sekoaisi ja veisi saunan taakse. Hyvällä säkällä vain haulikon suolapanos kirpaisisi, mutta mistä sen koskaan tietää vaikka täyteisestä saisi?

Siivousurakkaan valmistautuva tallustaa keittiöön kaivelemaan juuriharjaa ja mäntysaippuaa. Hän näkee ikkunasta, miten naapurin Seppo sytyttää norttinsa taloyhtiön pihakadulla. Kuin merkistä Sepon vyöhön sitaistu hihnan päässä oleva ruskeanvalkea laiskuri nostaa jalkansa. Hero-niminen nelijalkainen tietää kokemuksesta, että tämän pitemmälle se ei pääse. Spanieli suihkauttaa keltaisen läikän postilaatikon tolpan juureen tarkasti kuin kasa-ampuja. Samalla sen isäntä, jonka tukka on pörhössä, verkkarit roikuvat navan alta ja öljykangastakki repsottaa aukinaisena, puhalttaa ensimmäiset savut kyllästyneen näköisenä huuliensa välistä. Jälkihöyryt tulevat sierainten läpi. Naamasta puskee muutaman päivän ajamaton, punertava sänki. Isäntä alkaa aina jossakin vaiheessa muistuttaa koiraansa, molemmat näyttävät tasapuolisen haluttomilta yhtään mihinkään.

Sepon vaimo se oli koiran halunnut, vaan kuka sitä joutui säässä kuin säässä, myös koiranilmalla ulkoiluttamaan? Raukki oli saanut Sepon vuodastusta aiheesta useasti kuulla, kun he olivat istuneet oluen ääressä paikallisessa olohuoneessa, torin kulmilla olevassa pubissa. Vaan kun *hän* on perheenjäsen ja kaipaa liikuntaa. Viimeinen uutinen on, että *hän* tarvitsee kaltaistansa seuraa ja toinen rakki on jo hakusessa. Miinaan astunut tietää, ettei kessukeuhko tuosta paljon pitemmälle hännän heiluttajaa ja omaa eturessuaan suostu kävelyttämään. Raukki talsii itse haluttomasti harjan ja ajattoman havupuuaiheisen saippuapullon kanssa kylppäriin. Kynnyksen

kohdalla hän hieraisee käden selkämyksellä valuvaa nenäänsä ja nyrpistää sitä.

Männyn aromi peittää imelän jätöksen tuoksun. Raukki niistää nenänsä uudestaan, nyt hihan varteen. Alaselkä jumittaa ilkeästi, sen suoristaminen maton siirtämisen jäljiltä käy hitaasti. Hän varoo koskettamasta hanskakäsillään muuta kuin siivousvälineitä. Onhan se tuotos luoja kiitos lopulta vesiliukoista. Tymäkän päänjyskytyksen vahvistamat harjanvedot värjäävät juoksevan ja vaahtoavan veden vaaleanruskeaksi. Se valuu samanväristen kaakelisaumausten ohjaamana lattiakaivoon.

Luonnontuote häviää käsin kudotun maton pinnasta kuin ne lukuisat eläinlajit, jotka koiralaumat ovat eri puolilla maapalloa listineet sukupuuttoon. Raukki muistaa lukeneensa siitä Helsingin Sanomista. Taisi olla joku Hakkarainen, joka oli siitä kirjoittanut. Karvaturrit ovat kissojen ohella tuhoisin eläinlaji. No, kyllähän sen kesyttäjä tietysti on oma lukunsa, mutta silti. On tainnut omat tapansa opettaa parhaalle ystävälleen ja oppi on selvästi mennyt hyvin perille.

Emäksisen pesunesteen ja toisen luonnontuotteen yhdistelmä saa kirkonkellot kumisemaan Raukin päässä. Kohmelo ei noilla lääkkeillä hellitä. Päinvastoin, jokaisella juuriharjan rapsauksella jyminä päässä vain yltyy. Matto alkaa jo olla muutamaa kohtaa lukuun ottamatta melko säädyllisen näköinen. Pelastusoperaatio on loppusuoralla, mutta parin Buranan terästystä sen viimeistely huutaa. Ja krapulakanki on vielä vääntämättä.

Raukki tuntee ummetuksen voiman kasvavan ja riisuu rusehtaviksi värjäytyneet ja kastuneet työjarrut lattiakaivon viereen. Selkää vihlaisee, kun hän könyää kontiltaan jaloilleen. Hän ähkäisee ja tempaisee vyön auki, tiputtaa housut polviinsa väljien boxereiden kanssa ja istahtaa pöntölle. Tuntuupa se kovalta. Helkutti, silloin istuja tajuaa, että istuinreuna on jäänyt yläasentoon ja kusinen pöntön kantti painaa hänen takareittänsä. Seisaaltaan tehdyt lorotukset ovat olleet kuin sprinklerin suihku eikä tarkkuus ole yltänyt koirien tasolle. Voisikohan sitä harjoitella?

Aamu ei ole Raukin parhaita. Naama pullistuu ja punertuu, mutta mitään ei tule. Pubin pöperö on junttaantunut betoniksi, joka ei paineesta eikä painovoimasta huolimatta liikahda senttiäkään. Mustio katsoo mattoon ja ihmettelee, että miten hittolainen ne rakit hoitivat miinoituksen

neljännesminuutissa? No ei ne ainakaan istuneet, kyykystä ne rikkoivat no-peusennätykset. Siinä saattoi olla kokeilemisen arvoinen koiramainen idea.

Hän nostaa housunsa ja pitää niitä oikealla kädellä ylhäällä samalla, kun harppoo kumarassa vaatehuoneeseen. Sieltä löytyy muutama Mallasjuoman tyhjä kaljakori. Ne hän on säästänyt, vaikka on siirtynyt tölkkikantaan. Hän napittaa housunsa ylänapin ja ottaa syliinsä neljän korin pinon. Touhuukas pää kurottuu juuri kuorman yli varmistamaan reitin takaisin kylppäriin. Kaksi koria WC-pöntön molemmin puolin virittää jalansijat reunan korkeudelle. Raukki riisuutuu alaosattomaksi naturistiksi ja asettuu korien päälle koiramaiseen asentoon. Tästä kun ottaisi selfien, niin some villiintyisi ennättää hän ajatella, kun tiukka tukos antaa periksi ja paukahtaa vedet loiskauttaen viemärin puolelle. Rekyyli heilauttaa vasemman jalan alla ollutta koria ja Raukki rojahtaa turvalleen maton päälle. Nenä suoraan vielä pesemättömäksi jääneeseen kohtaan.

Kontalleen tupsahtanut ponnahtaa salamana ylös. Jumalauta, selkä, se on parantunut! Lantion varovainen pyörittäminen puolelta toiselle vahvistaa havainnon. Joku nikama on loksahdanut paikalleen. Eikös ne personal trainerit, vai mitä ne olivat, sanoneet, että syväkyykky hoitaa selkää. Raukki ei paljon voimistelusta perusta, mutta tuon syväkyykyn voi kyllä kätevästi yhdistää jokapäiväisiin toimiin. Aikaa ei menisi hukkaan. Hän raapii päättään mietteläästi. Päinvastoin, tuolla tyhjennysnopeudella säästyy helposti puoli tuntia päivässä. Raukki tuntee heiluttavan häntäänsä hyvillään oivaluksesta. Sitten hän pyyhkäisee vessapaperilla nenäänsä ja tajuaa, ettei se ollut maailman fiksuin teko.

Paikalleen loksahdanut selkä jälkivihoittelee vielä jonkin verran, kun Raukki nostaa vedestä raskaan maton kuivumaan takapihan mattotelineelle. Siihen suoristuneena se paljastaa, ettei harjaaminen ole riittänyt. Vaaleanruskeaksi levinnyt alue ilkkuu matonkuteiden välistä, jonne harja ei ole yltänyt. Silloin selkäänsä varovasti pyörittelevä muistaa painepesurinsa. Sehän on varastossa.

Kävelytiellä menee villakoiransa taluttava teini napit korvillaan. Tytöllä on paksuksi kudottu vihreä villapipo, jonka alta tukka tulee muodin mukaisesti molemmille poskille. Karvaturpa nuuhkaisee sulavaa lumikasaa ja nostaa saman tien jalkansa. Kännykän ruutua tuijottava ei edes huomaa kävelytahtia vaihtaa, kun uusi tarkka keltainen läikkä ilmestyy valkoiseen

hankeen ja villakasa kipittää ylpeän iloisesti takaisin keulille. Raukki lopettaa veden ampumisen Kärcheristään ja katsoo jalannostajaa tuumailleen. Jos koiramainen tapa paskoa helpottaa selkävaiivaa, niin mitenköhän tuo kusaisuusasento? Sitä sietää miettiä, asentoa voisi kylmäharjoitella vaikkapa olohuoneessa.

Buranan vaikutus on yltänyt jo otsalohkoon ja Raukin ajatusmaailma alkaa kirkastua. Hän on hyvillään, ettei riehuva influenssa-aalto ollut osunut häneen. Hän katsoo tyytyväisenä värit takaisin saanutta mattoa, olisi se joka tapauksessa pitänyt jossakin vaiheessa pestä. Se on nyt tehty. Ulkorapulla odottaa vielä se oikean jalan kenkä, mutta se on helppo homma tehtyyn urakkaan nähden. Ehkä kengänpohjan rapsuttaminen parantaa tautien sietokykyä. Maalla kasvaneilla lapsilla on parempi immuniteetti kaikenlaisia viruksia vastaan kuin kaupunkilaisserkuilla. Syytä onkin, Raukki muistaa hämärästi, oliko se sama Hakkarainen vai joku muu, oli kirjoittanut, että koirat tappoivat reilut viisikymmentätuhatta ihmistä vuosittain. Osan perinteisesti terävillä torahampailla, mutta suurimman osan levittämällä tappavaa rabiasta. Yhtä kaikki, lapset, vaarit ja mummot vaan hautaan ja sillä siisti. Kaikki tautiin sairastuneet kuolivat. Mutta ei hittolainen, ei se kosketa, ei sitä täällä Suomessa ollut vaikka rajan yli salakuljetettiin edelleen kaduilta pelastettuja rokottamattomia koiria satamäärin rakkaiksi perheenjäseniksi.

Raukin ristiselkää rupeaa jomottamaan uudelleen. Maton nosto kylppärin lattialta väärässä asennossa on puristanut jotakin hermoa. Ähkäisten hän laskeutuu varovasti uudelleen koiramaiseen kyykkyyyn. Tällä kertaa housut jalassa ja vain kokeillen. Asento tuntuu hyvältä, luonnolliselta. Selkä antaa hieman periksi. Ylösnousu onnistuu ilman vihlaisua. Kyykkijä päättää edetä seuraavalle tasolle. Varovasti hän siirtää painon vasemmalle jalalle ja nostaa oikean jalan ilmaan. Tasapaino horjahtaa. Helppo se koirien on, kun on kolme tassua tukemassa. Keskikoulussa jo opetettiin, että kolmen pisteen kautta meni yksi ja vain yksi taso. Kolmijalka ei keikkunut. On se evoluutio kehittänyt uroskoirille älykkään systeemin, ei nekään vain toisen takajalan varaan jääneet killumaan.

Raukki siirtää olohuoneen pöydän sivummalle ja laskeutuu nelinkontille. Oikean jalan nosto onnistuu tässä asennossa hyvin. Hartioita rentouttamalla selkäranka myötäilee kiertäen. Sama vasemmalle. Kylläpä tuntuu

hyvältä nikamissa. Noidannuoli saa kyytiä koirilta omituilta liikesarjoilla. Onnistuisikohan se pienempi homma tästä asennosta? Ei sitä asiakseen viitsi jumppaamaan alkaa, akkojen touhua. Kyllä siinä on hyötyliikunnan ote oltava, muuten se on ajanhukkaa.

Alpo Puuronen on syntynyt viime vuosisadan puolenvälin jälkeen Sotkamossa.

Hän on pyörällään halkaissut Suomen useita kertoja, lävistänyt Euroopan pari kertaa ja joutunut vasten tahtoaan virkkaamaan patalappuja alakoulussa. Hänen toinen kirja on ammentanut ideoita noista kokemuksista ja se vie lukijan uskomattomiin seikkailuihin.

Panta tiukalla on tarina elämänsä suunnan kadottaneesta, naisten hyljeksimästä antisankarista. Panta kiristyy niin kuvaannollisesti kuin konkreettisesti. Elävä kieli ja mielikuvitukselliset tapahtumat vievät lukijaa kuin koira taluttajaansa.